

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n lausunto koskien Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaa

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry kiittää Metsähallitusta mahdollisuudesta osallistua Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman yhteistyöryhmään sekä esittää lausuntonaan Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaluonnokseen vuosille 2017–2022 seuraavaa:

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP-FS) katsoo, että suunnitelmanluonnoksen toimintaohjelman päälinjoihin on pystytty kiteyttämään alueiden käytön tärkeimmät kehityskohteet pääosin tasapuolisesti. Toimintaohjelman viimeistelyä varten SP-FS kuitenkin toivoo kiinnitettävän erityisesti huomiota metsien monimuotoisuuden suojelun ja virkistyskäytön tavoitteiden turvaamiseen kaikessa Metsähallituksen toiminnassa koskien sekä kansallispuistojen ja retkeilyalueiden, että monikäyttömetsien suunnittelua ja niissä toteutettavia toimenpiteitä.

Valtion metsien käytön kehittämisessä erityisen tärkeäksi Suomen Partiolaiset katsoo riittävän resursoinnin kansallispuistojen ja retkeilyalueiden palveluiden ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Alueiden käytön ja kävijämäärien kasvaessa myös perusinfrastruktuurin kuten opasteiden ja ajantasaisten karttojen ylläpitämisen resurssien on lisäännyttävä. Palveluiden sisällön on vastattava ennen kaikkea asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden muuttuvia tarpeita, ja toiminnan resurssien on kasvettava tähän tarpeeseen. Myös retkeilypaikoista viestimisen resurssit on turvattava ja kehittää uusia keinoja jakaa tietoa internetissä muun muassa erilaisin joukkoistamisen keinoin (esimerkiksi paikkatietoon sidottu palautejärjestelmä pitkospuiden kunnosta).

Osana retkeilyalueiden ylläpitämistä ja kehittämistä myös erilaisten toiminnallisten monikäyttöalueiden kuten Evon nuorisoleirialueen sekä Ruotsinkylän tutkimusmetsän palveluiden riittävä resursointi on varmistettava. Nämä alueet ovat aktiivisessa käytössä nuorisolaan toimijoilla, ja niiden kautta edistetään nuorisoviestintää, nuorten metsätietämystä sekä laajemmin suomalaisen metsäkulttuurin säilymistä ja siirtymistä tuleville sukupolville.

Raportissa todetaan suurten asutuskeskusten läheisyydessä sijaitsevien suojelualueiden ja luontokohteiden merkityksen kasvaneen lähivirkistysalueina sekä hyvinvoinnin ja terveyden lähteinä. Helposti saavutettavien luontokohteiden merkitys on suuri erityisesti lasten ja nuorten luontosuhteen kehittymiselle ja luontokokemusten saamiselle. Metsähallituksen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten metsätietämystä ja luontosuhteen kehittymistä. Tässä toiminnassa lähellä olevat, mahdollisuuksien mukaan julkisin liikennevälinein saavutettavat luonto- ja retkikohteet ovat ensiarvoisen tärkeitä. Kohteiden saavutettavuutta tulee parantaa aktiivisesti.

Toteutettavassa retkeilyalueselvityksessä on huomioitava harrastustoimintaa lapsille ja nuorille tarjoavien kansalaisjärjestöjen tarpeet. Partiolaisten metsäsuhdetutkimuksen mukaan harrastukset ovat merkittävien metsäkokemusten tarjoaja lapsilla ja nuorilla, ja kouluajalla saatavat metsäkokemukset ainakin partiokohderyhmän kokemuksen mukaan hyvin vähäisiä (*Nippala, Pynnönen, Lähtinen 2017: Partiolaisen metsäsuhde, seminaariesitys, Metsähistorian tutkijaseminaari, 7.4.2017, Jyväskylä*). Sidosryhmien osallistuminen selvitykseen jo alkuvaiheessa on tärkeää. Selvitykset ovat myös hyvä tilaisuus lisätä ja kehittää yhteistyömalleja osaksi Metsähallituksen nuorisoviestintää. Partiolaisille tulee tarjota mahdollisuutta osallistua suunnittelu- ja selvitystyöhön alueellisesti piiri- tai paikallisesti lippukuntatasolla.

Toimintaohjelmassa on huomioitu hyvin kerätyn luontotiedon avoimuus ja sen tarjoaminen opetuksen, tutkimuksen ja palveluiden kehittämisen käyttöön. Luonnon virkistyskäytön muuttuvat tietotarpeet (opassivustojen mobiilikäyttö sekä digitalisaatio osana lasten ja nuorten luontokasvatusta) on ohjelmassa tunnistettu. Uudenlaisten palveluiden kehittämiseen osana virkistyskäytön kasvua ja lasten ja nuorten luontosuhteen kehittymisen tukemista on varattava riittävät resurssit. Tämä on aihe, jossa erityisesti esiin nostettu yhteistyö matkailu-, hyvinvointi- ja kolmannen sektorin kanssa tuottaa hyötyjä.



Monikäyttömetsien suunnittelussa ja maankäytössä on varmistettava ekosysteempipalveluiden saatavuuden ja monimuotoisuuden turvaamisen asema tuottovaatimuksista huolimatta. SP-FS katsoo, että raporttiluonnoksen kirjaus ”Tulevat suojelupäätökset toteutetaan niin, että suojeluun valittavien kohteiden monimuotoisuushyöty suhteessa metsämaan pinta-alaan on suuri” asettaa suojeltavien kohteiden valintaan liian voimakkaan laatuvaatimuksen eteläisessä Suomessa, jossa tarve suojelun lisäämiseen on suurin, mutta korkean suojeluarvon monimuotoisuuskohteet harvassa. Yksityismaiden suojelun rahoituksen vähetessä Metsähallituksen on kannettava vastuuta suojelusta eteläisessä Suomessa.

Metsätalouden käytössä olevien metsien hyvässä kunnossa oleva tieverkosto palvelee myös virkistyskäyttäjää monipuolisesti, ja tiestön ylläpidossa on pyrittävä mahdollisimman suureen laajuuteen ja teiden käytettävyyteen. Kiinteistöliiketoimintaan kuuluvassa kaavoituksessa luonnonsuojelun ja jokamiehenoikeuksien toteutumisen pitäisi olla ensisijaista ja maa-alueen arvonnousu ja taloudellinen tuotto vasta niiden jälkeen. Tämän tasapuolisesti toteutumisesta luonnoksen kirjauksen mukaan on pidettävä huolta.

Suomen Partiolaiset –Finlands Scouter ry (SP-FS) on Suomen suurin nuorten vapaaehtoisjärjestö, jolla on 65 000 jäsentä. SP-FS on keskusjärjestö, jonka jäsenenä on 10 partiopiiriä ympäri Suomea sekä valtakunnallinen Finlands Svenska Scouter rf (FiSSc). Partiotointa harjoitetaan 750 lippukunnassa eli partion paikallisyhdistyksessä ympäri maan. Partiotointa on sekä jokamiehenoikeuksien puitteissa tapahtuvaa retkeilyä että erilaisten tapahtumien järjestämistä. Vuosittain partiolaiset leireilevät ja retkeilevät metsissä noin 150 000 leirivuorokauden verran.

Luonnonvarasuunnitelmia ja suunnitteluprosessia on käsitelty Suomen Partiolaisten metsäryhmässä sekä Suomen Partiolaisten Vaeltajavalkeat –tapahtumassa järjestetyissä 18–22 -vuotiaille partiolaisille suunnatuissa työpajoissa.

Helsingissä 27.4.2017

